

सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात नानाजी देशमुख
कृषि संजीवनी प्रकल्पासाठी रु.१२३.०३
कोटी निधी वितरित करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : नादेक ४६२०/प्र.क्र.६२/८-ओ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०००३२

दिनांक - २७ जुलै, २०२०

संदर्भ:-

१. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. हअप्र-७१६/प्र.क्र. ८२/राकृवियो कक्ष, दि. १७.०९.२०१८
२. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. नादेक ४६२०/प्र.क्र. ६२/२०२०, दि. १८.५.२०२०
३. नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प कार्यालयाचे पत्र क्र.नादेकृसंप्र/अंदाजपत्रक २०-२१/प्र.क्र.१७५/२०२० , दि.१०.७.२०२०

प्रस्तावना:-

हवामान बदलास अतिसंवेदनशील असलेल्या विदर्भ व मराठवाड्यातील ४२१० गावे तसेच विदर्भातील पूर्णा नदीच्या खो-यातील खारपाण पट्ट्यातील ९३२ गावे अशा एकूण ५१४२ गावांमध्ये ६ वर्ष कालावधीत जागतिक बँकेच्या अर्थसहाय्याने सुमारे रु. ४००० कोटी अंदाजित खर्चाचा नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प राबविण्यात येत आहे. या प्रकल्पाच्या माध्यमातून सदर गावांमध्ये हवामान बदलास अनुकूल शेती पद्धती विकसित करण्याच्या हेतूने प्रकल्पांतर्गत निवडलेल्या गावांमध्ये टप्प्याटप्प्याने प्रकल्प राबविण्यात येत असून गावांचे सूक्ष्म नियोजन, आराखडे तयार करून प्रकल्पाची अंमलबजावणी सुरु झालेली आहे. या प्रकल्पांतर्गत निवडलेल्या गावांमध्ये विविध बाबींची अंमलबजावणी करण्याकरिता संदर्भ क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये सन २०२०-२१ मध्ये प्रथम टप्प्यात रु.१११.३० कोटी निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. जागतिक बँकेचे प्रकल्प अंमलबजावणी बाबतचे तिसरे मिशन दि. १ ते ५ जून २०२० दरम्यान पार पडले असून सदर मिशनमध्ये राज्य शासनाने प्रकल्पासाठी निधी सुरक्षीतपणे वितरीत करावा तसेच प्रकल्पासाठी निधी वितरीत करतांना निर्बंध घालू नयेत अशा सूचना दिलेल्या आहेत. त्यानुसंगाने निधी वितरणाचा प्रस्ताव प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प यांचेकडे न संदर्भ क्रमांक ३ च्या पत्रान्वये प्राप्त झाला आहे. सबब, प्रकल्पाच्या सुरक्षीत अंमलबजावणीसाठी रु.१२३.०३ कोटी एवढा निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे :-

शासन निर्णय :

१. सन २०२०-२१ करिता प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांना प्रकल्पांतर्गत विविध बाबींची अंमलबजावणी करण्याकरिता रु. १२३.०३ कोटी (रु.एकशे तेवीस कोटी तीन लाख फक्त) निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे वितरण करण्यास मान्यता देण्यात येत असून सदर वितरीत करण्यात येत असलेल्या निधीपैकी बाह्य हिश्याच्या व राज्य हिश्याच्या निधीचा तपशील खालीलप्रमाणे:-

(रु. कोटीत)

बाह्य हिश्याचा निधी (७०%)	राज्य हिश्याचा निधी (३०%)	एकूण वितरीत निधी
१७.०९	२५.९४	१२३.०३

२. परिच्छेद क्रमांक १ येथील तक्त्यात नमूद केल्यानुसार नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाकरिता बाह्य हिश्याचा रु. १७.०९ कोटी निधी (रु.सत्याण्णव कोटी नऊ लाख फक्त) वितरीत करण्यात येत असून तो प्रकल्पाच्या बाह्य हिश्याच्या पुढील लेखाशिर्षाखाली सन २०२०-२१ मध्ये अर्थसंकल्पीत केलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

मागणी क्रमांक डी-३,
२४०१ पीक संवर्धन,
(११५) लहान /सिमांत शेतक-यांची आणि शेतमजुरांची योजना,
(००) (०२) हवामान अनुकूल कृषि प्रकल्प, (बाह्य हिस्सा ७०%) (२४०१ A६४६)
३३-अर्थसहाय्य

३. परिच्छेद क्रमांक १ येथील तक्त्यात नमूद केल्यानुसार नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाकरिता राज्य हिश्याचा रु.२५.९४ कोटी निधी (रुपये पंचवीस कोटी चौच्याण्णव लाख फक्त) वितरीत करण्यात येत असून त्याचा बाबनिहाय तपशील पुढीलप्रमाणे :-

बाब	वितरीत निधी (रुपये कोटीत)
०१- वेतन	२.००
३३- अर्थसहाय्य	२३.९४
एकूण	२५.९४

सदर रु.२५.९४ कोटी निधी (रुपये पंचवीस कोटी चौच्याण्णव लाख फक्त) प्रकल्पाच्या राज्य हिश्याच्या पुढील लेखाशिर्षाखाली सन २०२०-२१ मध्ये अर्थसंकल्पीत केलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा

मागणी क्रमांक डी-३,
२४०१ पीक संवर्धन,
(११५) लहान /सिमांत शेतक-यांची आणि शेतमजुरांची योजना,
(००) (०३) हवामान अनुकूल कृषि प्रकल्प, (राज्य हिस्सा ३०%) (२४०१ A६५५)
०१- वेतन
३३- अर्थसहाय्य

४. या शासन निर्णयाद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत असलेल्या रु. १२३.०३ कोटी (रु.एकशे तेवीस कोटी तीन लाख फक्त)निधीचे कोषागारातून आहरण व वितरणाकरिता प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी आणि वित्त विशेषज्ञ, नानाजी

देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

५. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचा प्रथम प्राधान्याने मागील आर्थिक वर्षातील शेतकऱ्यांची प्रलंबित देयके व सामुदायिक कामांची प्रलंबित देयके अदा करण्यासाठी विनियोग करण्यात यावा तसेच प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांनी ३३-अर्थसहाय्य या उद्दिष्टशीर्षाखाली खर्च झालेल्या रकमांचे उपयोगिता प्रमाणपत्र वेळोवेळी शासनास सादर करावे.
६. प्रकल्प संचालकांनी सदर प्रकल्पांतर्गत खर्ची पडणाऱ्या निधीची जागतिक बँकेकडून सत्वर प्रतिपूर्ती मिळवावी व मिळालेल्या प्रतिपूर्तीबाबत शासनास वेळोवेळी अहवाल पाठवावा.
७. प्रकल्प संचालकांनी सदर प्रकल्पांतर्गत झालेल्या कामाचा प्रगती अहवाल शासनास वेळोवेळी सादर करावा.
८. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं २०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दिनांक १६.०४.२०२० नुसार विहित केलेल्या अटींची पूर्तता होत असल्याने सदर परिपत्रकानुसार तसेच नियोजन विभागाच्या मान्यतेने व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १२२/२०२०/व्यय-१, दिनांक २७.०७.२०२० अन्वये मिळालेल्या सहमतीनुसार सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.
९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००७२७१६३६३७८६०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत चं. आंडगे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (वित्त) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. सचिव(कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई
६. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. संचालक (नियोजन व प्रक्रिया), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर

૧૦. અધિદાન વ લેખા અધિકારી, મુંબઈ
૧૧. નિવાસી લેખાપરિક્ષા અધિકારી, મુંબઈ
૧૨. મુખ્ય લેખા પરિક્ષક, સ્થાનિક નિધી લેખા, કોકણ ભવન, નવી મુંબઈ
૧૩. ઉપ મુખ્ય લેખા પરિક્ષક (વરિષ્ઠ), સ્થાનિક નિધી લેખા, કોકણ ભવન, નવી મુંબઈ
૧૪. વિત્ત વિભાગ (કાર્યાસન વ્યય - ૧/અર્થસંકલ્પ-૩/અર્થસંકલ્પ-૧૩), મંત્રાલય, મુંબઈ
૧૫. કાર્યાસન ૨-ઓ કૃષિ વ પદુમ વિભાગ મંત્રાલય, મુંબઈ
૧૬. મા.મંત્રી (કૃષિ) યાંચે સ્વીય સહાય્યક, મંત્રાલય, મુંબઈ
૧૭. નિવડ નર્સ્ટી.